

Pedagogisch Beleidsplan 2020-2021

Kinderdagverblijf Fantasieland
Witte de Withstraat 136
1057 ZJ Amsterdam
Tel :020-7557973
Fax:020-7557974
Email:info@kdv-fantasieland.nl
Website:www.kdv-fantasieland.nl

Inhoudsopgave

VISIE EN DOEL.....	5
1. WENPERIODE.....	6
Wennen	6
Wenschema	6
Dreumesen/Peuters: verwelkomen en afscheid nemen.....	6
2. RUIMTE EN SPELMATERIAAL	8
Inrichting van de ruimte	8
Beschrijving speelplekken (baby's)	8
Beschrijving speelplekken (voor grote dreumesen/peuters).....	8
Spelmateriaal.....	10
3. SPELACTIVITEITEN	10
4. STAMGROEP, PW'ERS, DAGINDELING EN ORGANISATIE	11
Vaste gezichtencriterium.....	11
STAMGROEP	11
Groepsgrootte	11
Kind ontwikkeling op een verticale groep.....	11
Verlaten van de stamgroep	12
Veiligheid	12
Pw'er -kindratio (BKR)	12
Diploma/VOG/ Inschrijving en koppeling Personenregister Kinderopvang	12
Inzet en begeleiding van andere volwassenen, stagiaires en assistenten	12
Invalkrachten	13
Ontwikkeling pedagogisch beleid.....	13

Hoe Kindercentrum Fantasieland KDV ervoor zorgt dat er door het hele team gewerkt wordt conform het pedagogisch beleid.....	14
Wanneer de evaluatie en eventuele aanpassing zullen plaatsvinden	15
Ondersteuning bij inzet van een beroepskracht en afwijking BKR	15
Werkdiensten PW'er:	15
Afwijken van BKR.....	15
Extra opvangdag	16
Dagindeling.....	16
Dagindeling Dreumes/peuters: dagschema	16
Voedingsbeleid: gezonde voeding	17
Veiligheid en Gezondheid.....	19
Mentor.....	20
Observeren, registreren en bespreken ontwikkeling en welbevinden	20
Overdracht van het kinderdagverblijf naar de basisschool en de BSO	20
Opvoedingsdoelen en interactievaardigheden.....	22
5. SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING	22
Zelfvertrouwen/eigenwaarde	23
Grenzen aangeven.....	23
Omgaan met emoties	25
Emoties benoemen.....	25
Conflicten.....	26
Met zijn allen... kleine en grote rituelen.....	26
Vier opvoeddoelen en de zes interactievaardigheden.....	27
Sociaal-emotionele ontwikkeling: de PW'ers.....	27
6. LICHAAMELIJKE ONTWIKKELING.....	29
Contact met het lichaam	29
Grove en fijne motoriek	30

Baby's	30
Dreumesen/Peuters	30
Peuters.....	30
7. TAALONTWIKKELING.....	32
8. CREATIVITEIT	33
9. SOCIALE COMPETENTIE.....	36
10. OVERDRACHT WAARDEN EN NORMEN	37
Bijlage 1: Protocol buitenspelen	40
Bijlage 2: uitstapjes toestemmingsformulier Fantasieland	43
Bijlage 3: Overdrachtsformulier Basisschool en BSO.....	44
Bijlage 4: Vaccinatiebeleid Vaccinaties.....	49
Bijlage 5: Beleid- en coachplanning activiteiten 2020-2021	50

INLEIDING

Voor u ligt het pedagogische beleid van kinderdagverblijf Fantasieland. Ons kinderdagverblijf heeft als doel dat kinderen zich moeten kunnen ontwikkelen tot evenwichtige, zelfstandige mensen. Om dit doel te bereiken is het belangrijk om kwalitatief goede en verantwoorde kinderopvang te bieden. Voorwaarden hiervoor zijn onder andere accommodatie, professioneel personeel, materialen en uiteraard pedagogische uitgangspunten en werkwijzen. Deze zullen in dit beleid verder beschreven worden.

VISIE EN DOEL

Ieder kind is uniek en heeft een natuurlijke drang tot ontwikkelen. Deze ontwikkeling is bij elk kind verschillend. Om deze ontwikkeling zo goed mogelijk te laten verlopen is een goede sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig, komend van mensen uit zijn omgeving. Wij vinden *zelfstandigheid* van kinderen belangrijk voor hun zelfvertrouwen. Ieder kind moet de vrijheid krijgen om zijn eigen mogelijkheden te ontdekken gestimuleerd door de PW'er(s). Wij laten kinderen in hun waarde en proberen het kind zo een positief zelfbeeld mee te geven. We concretiseren dit door bijv. kinderen zelf te laten eten, smeren, schoenen aantrekken, maar ook kinderen keuzes te geven bij wat ze willen doen en hen respecteren in hun keuzes. Kinderen zien, weten wat ze aankunnen en hen begeleiden in datgene wat de volgende stap zou kunnen zijn.

De PW'ers hebben de taak om evenwicht te scheppen tussen de groepsregels en de individuele vrijheid van ieder kind. Dit om kinderen de gelegenheid te bieden hun nieuwsgierigheid te bevredigen en te prikkelen. De omgeving moet hieraan tegemoetkomen. In de opvoedingssituatie staat zelfstandigheid van het kind en het begrijpen van het kind centraal. Door actief te luisteren naar kinderen kun je de behoefte van een kind helder krijgen. Bij kinderen die (nog) niet praten gebeurt dit door non - verbale communicatie. Door gevoelens van kinderen te verwoorden laat je merken dat je het kind begrijpt en kun je rekening houden met zijn gevoelens en behoeften. Dit is bij elk kind anders en dus moet er naar elk kind persoonlijk gekeken worden.

1. WENPERIODE

Wennen

Na de inschrijving van een kind door het management volgt een afspraak voor een intake met de PW'er. Bij de intake wordt zoveel mogelijk relevante informatie verstrekt en ingewonnen. Bij dit gesprek worden wen-afspraken gemaakt. Bij een baby van rond de 8 weken zullen wij vooral met de ouders het vertrouwen moeten opbouwen dat er goed, zorgvuldig en liefdevol met hun kind wordt omgegaan. Voor een baby moet de slaapomgeving vertrouwd zijn. Daarom vragen wij de ouders om een knuffel en/of speen van het kind mee te geven. Voor dreumesen/peuters is het van belang dat ze zich welkom voelen in de groep.

Er zijn drie wendagen met een opbouw. Het doel van de wenperiode is:

- Het vertrouwd raken van het kind aan de nieuwe omgeving en het opbouwen van een vertrouwensrelatie.
- Het vertrouwd raken van de ouder met de nieuwe situatie en om het vertrouwen te krijgen dat hun kind in goede handen is.
- Het goed op elkaar afstemmen van de voedingsschema's, slaapgewoontes en de pedagogische aanpak thuis en in de opvang.

Wenschema

Hoe de wenperiode verloopt, hangt mede af van de leeftijd van het kind, met een maximum van 3 wensemomen in de week vooraf aan de opvang van het kind.

- De eerste dag komt het kind van 09:30 uur tot 11:30 uur en blijven de ouders erbij.
- De tweede dag komt het kind van 09:30 tot 13:00 uur en gaan de ouders weg maar zijn telefonisch bereikbaar en dichtbij.
- De derde dag komt het kind van 09:30 tot 15:00 uur en gaan de ouders weg maar zijn bereikbaar. Als het goed gaat dan kan het kind tot 16.00u blijven.

Dreumesen/Peuters: verwelkomen en afscheid nemen

Voor dreumesen/peuters is het moment van afscheid nemen van de ouders meestal het moeilijkst. Om die reden wordt de manier van afscheid nemen goed met de ouders doorgenomen tijdens de intake. Wij adviseren ouders om bij het brengen van hun kind even met het kind op de groep te blijven. Het kind kan ondertussen in de aanwezigheid van de ouders iets kiezen waar het mee gaat spelen. Er liggen altijd boekjes, puzzels en spelletjes klaar. Daarna is het belangrijk dat ouders heel duidelijk afscheid nemen en dan ook direct daarna weggaan (voorspelbaarheid). Als het kind moet huilen, zal de PW'er het kind van de ouder overnemen en met het kind mama of papa uitzwaaien. De ouders kunnen altijd later even bellen om te informeren of alles

Pedagogisch beleidsplan KDV Fantasieland 2020

goed gaat. Ook na de wenperiode blijft de werkwijze van verwelkomen en van afscheid nemen hetzelfde.

Aan het einde van een dagdeel of de dag is er weer een moment van *verwelkomen en afscheid nemen*. Dat kan voor peuters weer een verwarrend moment zijn. Naar wie moet ik nu luisteren? Naar mama/papa of de PW'er?

Over het algemeen hanteren wij de volgende gedragslijn:

De ouders doen de jassen en de schoenen aan en verzamelen de spulletjes uit het mandje van het kind. Vanaf dat zij binnen stappen hebben zij gewoon weer de verantwoording. Dit is voor de kinderen het duidelijkst. Ouders en PW'ers houden daarbij rekening met elkaar zodat een en ander zo soepel mogelijk verloopt voor iedereen, ook i.v.m. de nog niet opgehaalde kinderen. Natuurlijk is de leiding ondersteunend aanwezig als er meer kinderen uit een gezin zijn om aan te kleden of zodra er iets even met een PW'er besproken moet worden in de mondelinge overdracht. Tijdens de haalperiode worden kortdurende activiteiten aangeboden i.v.m. organisatie en om te zorgen dat het gemakkelijk is voor de kinderen zich los te maken uit het spel, om mee naar huis te gaan. Een kort spelletje/puzzel kan altijd even afgemaakt worden met de ouders. Dit uiteraard alleen als de ouders ruim op tijd zijn. Soms wordt er een verhaaltje voorgelezen als activiteit op het einde van de dag. Zo lijken het begin en het einde van de dag op elkaar, zij het in omgekeerde volgorde (structuur en voorspelbaarheid).

2. RUIMTE EN SPELMATERIAAL

Inrichting van de ruimte

Wij werken met speelplekjes. Waarom doen wij dat zo? Door het werken met speelplekken waarborgen wij een stuk privacy van het kind en geven wij het de veiligheid van ongestoord te kunnen spelen. Wij stimuleren hiermee dat kinderen geen storende prikkels ervaren en concentratievermogen opbouwen.

Deze speelplekken zijn dynamisch d.w.z. ze kunnen aangepast worden aan het spel dat de kinderen bedenken en kan aangepast worden door de kinderen zelf. Daarmee wordt gewerkt aan ons doel de kinderen te stimuleren in o.a. hun creativiteit. Dit wordt geïllustreerd in de beschrijving van de speelplekken, wij streven ernaar om foto's, illustraties en werkjes zoveel mogelijk op ooghoogte van de kinderen te hangen, het geeft hen het gevoel van 'thuishoren' als je foto's en werkjes van jezelf tegenkomt in de ruimte. PW'ers gaan regelmatig op de knieën door de ruimte om te zien hoe de inrichting overkomt op de kinderen.

Beschrijving speelplekken (baby's)

Baby-kruipplek

De jongste baby's spelen in een hoge box, ver van ongeschikt klein speelgoed, maar wel met uitzicht op alles wat er rondom hen plaatsvindt. Voor de rondkruipende baby's is geschikt speelgoed en afgeschermd hek. Speelgoed dat in een kokertje van een fotorolletje past mag daar niet slingeren, te klein.

Waarom baby-kruipplek? Veiligheid voor baby's in een verticale groep. We willen baby's een eigen plek geven zodat ze in die ruimte vrij kunnen rondkruipen of ontdekken. Ze hebben op deze plek het speelgoed wat passend is en hen stimuleert zonder de gevaren van klein speelgoed.

Beschrijving speelplekken (voor grote dreumesen/peuters)

Bouwhoek

In de bouwhoek is er gelegenheid op de grond te bouwen en op een tafeltje of werkblad. De bouwhoek ligt op een rustige plek en uit de loop om de bouwsels veilig te kunnen laten (ont)staan. Een selectie aan materialen ligt in de bouwhoek opgeborgen en zijn bereikbaar voor de grote kinderen. Regelmatig kan materiaal worden verwisseld met constructiemateriaal. Zo is er van tijd tot tijd iets nieuws te beleven in de bouwhoek, maar ook kinderen kunnen de bouwhoek aanvullen met materialen uit een andere hoek. De bouwhoek is tevens autohoek. Waarom bouwhoek? Plannen, motoriek, privacy. Kinderen leren hoe ze moeten plannen met bouwen en het is goed voor de motoriek. Ze leren hoe ze zelf iets kunnen doen zoals zij het willen zonder dat een pw'er hier continue bovenop zit. Ook leren ze langzaam hoe

ze samen kunnen spelen of ze leren van elkaar.

Rust/voorlees/hangplek

Deze plek ademt rust uit en: er staat een zachte bank of er liggen kussens, een boekenkast en een leesstoel. De sfeer is knus en intiem. Waarom rustplek? Mogelijkheid voor time-out en even uit de drukte te zijn. Rust is belangrijk voor een kind. Even niet meedoen, even op adem komen en kunnen observeren wat er gebeurt om het kind heen.

Knutselen, tekenen en schilderen aan tafel

Aan de grote tafel kan in alle rust geknutseld worden. Verf wordt buiten bereik van de kleinsten worden neergezet. Er zijn schorten en er is een kraan in de buurt voor het achteraf schoonmaken. Er is op de groep een afgesloten opbergkast met materialen aanwezig. De PW'ers bieden de materialen om mee te knutselen, te tekenen of te schilderen op verzoek aan. Daarnaast nemen de PW'ers zelf het initiatief om de materialen aan te reiken.

Waarom materialen om de creatieve ontwikkeling te bevorderen? Veiligheid, concentratie, stimuleren door (veilige) uitstalling materialen. Begeleiding kan noodzakelijk zijn. Deze activiteiten zijn van belang om de creatieve vaardigheden van het kind te stimuleren. Naast het aanbieden van knutsel ideeën worden materialen ook op verzoek van kinderen aangereikt en geven de PW'ers de kinderen de ruimte om er vrij mee te spelen. De PW'ers zitten aan de tafel en doen mee. Zij benoemen wat kinderen doen en dragen zorg voor een gezellige sfeer door gesprekjes met kinderen te voeren en gesprekken tussen de kinderen te bevorderen.

Kleuren met kleurpotloden en papier, Verven, plakken, prikken en knippen gebeurt aan de grote tafel onder direct toezicht van de PW'ers. Wij hebben links- en rechtshandige scharen. Spelmateriaal kan ook uit de natuur komen. Met blaadjes, kastanjes, stokjes of steentjes kunnen kinderen heerlijk spelen, net als met kosteloos materiaal dat voor knutseldoelinden is verzameld. Ook worden materialen verwelkomd bij de opvang die in eerste instantie niet voor speeldoelinden gemaakt zijn, maar wel een grote speelwaarde kunnen hebben. Een voorwaarde is wel dat het materiaal voldoet aan de vastgestelde veiligheidseisen.

Bewegingsruimte

Door een tunneltje kruipen bijv. Hier staat alles wat met de grove motoriek en beweging te maken heeft. Waarom bewegingsruimte? Veilige ruimte voor bewegingsenergie die vrijuit geuit moet kunnen worden. Kinderen leren wat balans, coördinatie, snelheid, wachten op elkaar, afstand bewaren, plezier hebben met elkaar.

Verstopplekjes

Voor peuters zijn er verschillende verstopplekjes. De verstopplekjes worden gecreëerd achter de speelplekken of op de plek die de kinderen zelf kiezen. Dat kan bijna overal zijn, zolang het de anderen niet stoort en veilig is. Waarom een verstopplek? Kinderen oefenen concreet met oorzaak en gevolg zoals dat mensen afscheid nemen en ze weer terugkomen (denk aan het kiekeboe-spel). Daarnaast is het ook leuk om samen te spelen en te tellen tot 10 voordat er gekeken mag/kan worden. Regels samen bedenken.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal is afgestemd op de lichamelijke, verstandelijke, creatieve en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen van verschillende leeftijden en wordt geselecteerd op kwaliteit en de veiligheidsnormen. Speelgoed wat voor meerdere doeleinden geschikt is, speelgoed wat ruimte laat voor eigen verbeelding/fantasie, een grote speelwaarde heeft, en niet te veel vooraf ingevuld is met kleur en details, heeft onze voorkeur. Bij de aanschaf of vervanging van speelgoed wordt gekeken welk type spel/speelgoed er ondervertegenwoordigd is (ontwikkeling op alle gebieden). Er is spelmateriaal aanwezig voor het 'doen alsof' spel of imitatiespel. Gebeurtenissen worden verwerkt en kunnen worden nagespeeld. Poppen en verkleedkleden stimuleren de grotere kinderen om rollen aan te nemen en de daarbij behorende scripts. Voor de kleinere kinderen gaat het om het verzorgende aspect en om het nadoen van wat ze in hun omgeving zien, het imiteren ervan.

Wij leren kinderen ook met zorg omgaan met de verschillende soorten spelmateriaal, naar de aard van het materiaal. Samen met de kinderen spelmateriaal opruimen op een vaste plek en het compleet maken van puzzeltjes e.d. hoort ook bij zorg voor materiaal. Wij bieden als PW'ers de kinderen hier structuur mee aan. Leren respect te hebben voor onze gezamenlijke bezittingen. Kinderen mogen bij ons ook vrij kiezen waar ze zelf mee willen spelen. Daarom staat het meeste spelmateriaal in open kasten zodat grote kinderen het speelgoed zelf kunnen pakken (en opruimen). Ook de verkleedkleden hangen altijd binnen handbereik van de kinderen. Kinderen zijn vaak heel vindingrijk en dat willen wij zeker belonen. Van stoeltjes maken ze een trein of met kleden een hutje onder de tafel. Helpen is ook spelen. Spelenderwijs leren. Wanneer de PW'er de tafel dekt/afruimt, kan een kind haar meehelpen.

3. SPELACTIVITEITEN

Vrijheid

Twee keer per dag, zowel in de ochtend- als in de middag wordt er een 'activiteit' georganiseerd voor de kinderen. Dit doen we leeftijdsspecifiek dus de baby's doen
Pedagogisch beleidsplan KDV Fantasieland 2020

andere activiteiten dan de dreumesen/peuters. Met baby's ligt de nadruk voornamelijk op 1-op-1 spelletjes, het contact leggen met andere kinderen en het naar buiten gaan. Voor dreumesen/peuters het zingen van, knutselen, tekenen/kleuren, wandelen, tent maken, rollenspel, planten verzorgen, etc. Sommige activiteiten vragen voorbereiding, anderen ontstaan gewoon spontaan. Wij houden wel in de gaten dat het activiteitsaanbod gevarieerd is, i.v.m. de verschillende opvoeddoelen en ontwikkelingsgebieden. Wij proberen ook van gewone huishoudelijke dingen een spel te maken zodat kinderen dit spelenderwijs leren zoals afruimen, opruimen en schoonmaken. Kinderen zijn vrij om wel of niet mee te doen, toe te kijken of afstand te nemen. Wij vragen niet van de kinderen om zich aan te passen, om ons als PW'ers voldoening te geven t.a.v. het bedenken en voorbereiden van een activiteit. Het is zoals het is. Wij stimuleren de kinderen door zelf plezier te hebben. Soms gebruiken wij een thema als inspiratiebron: seizoenen, feesten, zintuigen, etc. Wij proberen, zodra het weer het toelaat elke dag even naar buiten te gaan.

4. STAMGROEP, PW'ERS, DAGINDELING EN ORGANISATIE

Vaste gezichtencriterium

Kinderen van 0 jaar zijn verbonden aan vaste gezichten. Bij onze groep gaat het om 4 vaste PW'ers. In het rooster wordt hier rekening mee gehouden dat een kind op de dagen dat het komt min. 1 van die 4 vaste PW'ers ziet. Bij vakantie/ziekte of overmacht van de vaste beroepskracht, kan er een inval ingezet worden.

STAMGROEP

Een stamgroep is de groep van het kind. Hier eet en speelt hij, daar zijn ook zijn vaste PW'ers en stagiaires.

Groepsgrootte

Stamgroep	Leeftijd	Max. aantal kinderen	Beroepskrachten
Verticale groep Witte de Withstraat	0-4 jaar	14	4

Kind ontwikkeling op een verticale groep

Er is meer aansluiting op de natuurlijke gezinssituatie waarin ook verschillende leeftijden bij elkaar zijn. Het is mogelijk om broertjes en/of zusjes in dezelfde groep te plaatsen. De kinderen leren op een natuurlijke wijze rekening te houden met elkaar en worden gestimuleerd in hun sociale vaardigheden. Kleintjes kunnen zich in hun

ontwikkeling optrekken aan de oudere kinderen. Oudere kinderen leren de jongere kinderen te helpen. De taalvaardigheid wordt extra gestimuleerd doordat kinderen taal en taalspelletjes, zoals liedjes, ook boven hun niveau krijgen aangereikt. Kinderen kunnen zich ontwikkelen in hun eigen tempo. Ze kunnen op hun eigen niveau meedoen aan verschillende activiteiten.

Verlaten van de stamgroep

Kinderen verblijven in hun eigen groepsruimte (stamgroep) behalve bij speciale activiteiten zoals bijv. een uitstapje, een wandeling. In deze gevallen wordt, uiteraard, het pw'er/kindratio als minimaal aanwezige begeleiding als leidraad aangehouden (zie ook buitenspelen protocol).

PW'ers

Veiligheid

Veiligheid is natuurlijk één van de belangrijkste punten op de opvang. De PW'ers dienen het beleid ten aanzien van dit punt gedegen te kennen en zullen regelmatig daarover bevraagd worden. We verwachten dat de PW'ers verantwoordelijkheidsgevoel kennen op dit punt en ernaar handelen. Wij begeleiden hen door het verschaffen van informatie en coaching.

Pw'er -kindratio (BKR)

Het aantal beroepskrachten, zoals hiervoor beschreven, wordt bij het Fantasieland aan de hand van de voor de aanwezige leeftijdscategorieën geldende maximale aantallen kinderen, vastgesteld. We hanteren de rekentool via www.1ratio.nl voor vaststelling. In de verticale groep zitten kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Diploma/VOG/ Inschrijving en koppeling Personenregister Kinderopvang

Alle beroepskrachten beschikken over een voor de werkzaamheden passende beroepskwalificatie in overeenstemming met de C.A.O. Kinderopvang. Tevens zijn zij in het bezit van een geldige verklaring omtrent gedrag, afgegeven volgens de Wet justitiële documentatie op het moment dat zij met hun werkzaamheden bij ons starten en zijn zij ingeschreven en gekoppeld aan Kindercentrum Fantasieland KDV en de houder in het Personenregister.

Inzet en begeleiding van andere volwassenen, stagiaires en assistenten

We werken met bol stagiaires. Zij worden boventallig ingezet op de groep. De taken die een stagiaire uitvoert zijn afhankelijk van hun opleidingsniveau. We hebben een takenlijst per leerjaar. We zetten geen PW'ers in opleiding (PMIO'ers) in of BBL'ers. Er kunnen ook andere volwassenen worden ingezet zoals vrijwilligers. De taak van een

vrijwilliger kan zijn om bijv. huishoudelijke werkzaamheden te verrichten of boodschappen te doen. Er zijn op dit moment geen vrijwilligers werkzaam bij Fantasieland KDV.

Invalkrachten

Er zal gebruik worden gemaakt van invalkrachten als de vaste krachten met vakantie zijn of anders.

Ontwikkeling pedagogisch beleid en coaching beroepskrachten

Kindercentrum Fantasieland heeft voor de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker en coach gekozen voor het inhuren van een ZZP-pedagoog via AKK Advies.

Totaalaantal uren voor inzet beleid en coaching: 80 uur

- Uren voor beleid: 50 uur per kalenderjaar.

- Uren voor coaching per PM'er: 7,5 uur per kalenderjaar.

De pedagogisch beleidsmedewerker onderzoekt ontwikkeling, knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid. Door het beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten te vertalen draagt de pedagogisch beleidsmedewerker zorg voor de implementatie en uitvoering van het beleid zodat het pedagogisch beleidsplan actueel blijft en draagt er zorg voor dat er door het hele team gewerkt wordt conform het pedagogisch beleid. Jaarlijks wordt er 50 uur besteed aan de uitvoering, evaluatie en aanpassing van het pedagogisch beleid. De pedagogisch beleidsmedewerker is tevens coach. Taken van de coach zijn het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, versterkt kennis en vaardigheden en achterhaalt samen met de PW'ers en de houder de coaching behoeften.

Voor alle medewerkers (ook tijdelijke en flexibele medewerkers) is een coachplan opgesteld. Per fte wordt hier jaarlijks 10 uur aan gewerkt. Het totaal aantal uren op jaarbasis (30u) zijn in 2020 gelijk verdeeld over de vier PW'ers. Van elk coachmoment wordt een verslag opgesteld. Periodiek wordt de coaching en de uitvoering van het pedagogisch beleid in de praktijk geëvalueerd. De evaluatie wordt uitgevoerd doormiddel van een mix van activiteiten: teamvergaderingen, individuele coachgesprekken en coaching-on-the job. In Bijlage 5 is een totaaloverzicht van de beleid- en coachactiviteiten en verdeling van uren opgenomen.

Overzicht van taken pedagogisch beleidsmedewerker

1. De pedagogisch beleidsmedewerker stelt periodiek het pedagogisch beleidsplan bij en/of vult het beleidsplan aan op basis van veranderingen in de omgeving (bijv. n.a.v. een verbouwing of nieuwe beleidsvoornemens). Zij doet dit op basis

- van wetenschappelijke literatuur omtrent kind-ontwikkeling, vernieuwingen in spel, activiteiten en- en materiaalaanbod.
2. De pedagogisch beleidsmedewerker bezoekt regelmatig de vestiging, observeert de praktijk en spreekt met de directie en de beroepskrachten over de uitvoering van het pedagogisch beleid in de praktijk.
  3. De directie deelt informatie over wensen/ advies van de kinderen/beroepskrachten/ouders/oudercommissie met betrekking tot de uitvoering van het pedagogisch beleid met de pedagogisch beleidsmedewerker. Zij stelt vervolgens het pedagogisch beleidsplan bij of vult het plan aan.
  4. De pedagogisch beleidsmedewerker organiseert teamvergaderingen om onderdelen uit het pedagogisch beleidsplan met de directie en alle beroepskrachten te bespreken en te evalueren en indien nodig te actualiseren. Zij stelt vervolgens het pedagogisch beleidsplan bij of vult het plan aan.
  5. De pedagogisch beleidsmedewerker draagt er zorg voor dat het vernieuwde pedagogisch beleidsplan op de website van het kindercentrum wordt geplaatst zodat het pedagogisch beleidsplan voor iedereen inzichtelijk is.

Hoe Kindercentrum Fantasieland KDV ervoor zorgt dat er door het hele team gewerkt wordt conform het pedagogisch beleid

De pedagogisch beleidsmedewerker is tevens de pedagogisch coach van het kinderdagverblijf. De vier beroepskrachten worden gecoacht tijdens hun werkzaamheden op de groep. De pedagogisch coach geeft gerichte aanwijzingen en advies op het versterken van het pedagogisch handelen van de beroepskrachten. Ook kan de pedagogisch coach activiteiten en interacties met kinderen demonstreren. Daarnaast worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Er is regelmatig teamoverleg met de beroepskrachten en de directie.
2. De PW'ers schrijven een reflectieverslag na afloop van ieder coachmoment. De pedagogisch coach leest het verslag en geeft feedback waarbij de zes interactievaardigheden en de vier pedagogische beleidsdoelen worden betrokken.
3. Met iedere beroepskracht wordt een individueel coachgesprek gevoerd.
4. Met iedere beroepskracht wordt het coachtraject halverwege en aan het einde van het jaar geëvalueerd.
5. Indien van toepassing: De pedagogisch beleidsmedewerker kan adviseren een functioneringsgesprek te organiseren met de beroepskracht over de uitvoering van de werkzaamheden en eventueel een plan van aanpak opstellen met daarin opgesteld de te nemen maatregelen.

Wanneer de evaluatie en eventuele aanpassing zullen plaatsvinden

1. Teamoverleg evaluatie pedagogisch beleid: op dinsdag 26 mei en dinsdag 6 oktober 2020.
2. Aanvullen/wijzigen pedagogisch beleidsplan: doorlopend, extra aandacht in mei en oktober 2020.

Ondersteuning bij inzet van een beroepskracht en afwijking BKR

Als er één beroepskracht in het pand aanwezig is, dit mag max. 3 uur per dag- moet er een volwassene in het pand aanwezig zijn als tweede volwassene. Deze persoon hoeft niet gekwalificeerd te zijn. Deze persoon wordt ingeroosterd in onze planning en heeft een VOG.

- Het rooster zal voor aanvang van de week opgehangen worden op het bord zodat er bekend is wanneer er een afwijking is en wie daarvoor ingezet wordt.
- Als er om 17.00 nog drie baby's op de groep aanwezig zijn van 0-1,5 jaar dan blijft de PW'er met een tussendienst tot dat het aantal baby's 0-1,5 jaar naar twee is afgenomen.
- Stagiaires staan altijd ingeroosterd op de tussendienst en zijn boventallig.
- Geen tussendienst, dan worden pauzetijden bij afwijking opgevangen door leiding of blijven PW'ers op de vestiging.

Werkdiensten PW'er:

Openstelling: 07:30 – 18:30

Dienst	Werktijden	Totaalaantal uur	Pauzetijden
Lange dienst	07.30 - 18.30	11	12.30-13.30
Vroege dienst	07.15 – 17.00	8,5	12.30 - 13.30
Late dienst	09.00 –18.30	8,5	13.30 - 14.30
Tussendienst	08.30 – 18.00	8,5	14.30 - 15.30

Afwijken van BKR

Maandag tot en met vrijdag:

Afwijken doen we in de ochtend van 7:30 – 08:30 en aan het eind van de dag van 18:00 -18:30 uur.

Extra opvangdag

Fantasieland biedt de mogelijkheid van een extra dag of halve dag opvang aan. Voorwaarde is dat de bezetting het toe moet laten. Een ouder mag max. 3 keer per jaar ruilen van dag. Voor een extra dag, dus buiten de normale dagen om, dient extra voor betaald te worden.

Dagindeling

Wij hebben in de opvang voor de groep een vaste dagindeling om verschillende redenen.

- Organisatorische redenen: Kinderen worden gehaald en gebracht binnen, voor zover mogelijk vastgestelde tijden. De PW'ers stellen hun organisatie daaropaf. Deze periodes vallen buiten de periodes waarin aandacht besteed moet worden aan eten, slapen, verschonen en activiteiten. Zo kan er onverdeeld aandacht gegeven worden aan bezigheden van het moment en loopt het programma op rolletjes, ook met nieuwe collega's en invalkrachten, omdat het houvast biedt om alle, in de inleiding genoemde aspecten, te kunnen bieden.
- Voorspelbaarheid en tijdmarkering voor jonge kinderen. Veiligheid/structuur. Jonge kinderen kunnen geen klokkijken maar wel de volgorde leren. Zoals bijvoorbeeld: eerst opruimen dan in de kring, daarna eten, dan weer spelen en dan weer naar mama.....herhaling van ritmes en rituelen geven een gevoel van veiligheid en herkenning. Een opvangdag wordt overzichtelijk. Er zijn markeermomenten dus waar kinderen zich op kunnen oriënteren.

Dagindeling Dreumes/peuters: dagschema

- 07:30 – 09:30 na het binnenkomen en de mama of papa uitzwaaien gaan de kinderen vrij spelen tot de PW'er begint met te zingen: Wij gaan opruimen.... Dan weten de kinderen wat hun te doen staat. We eten en drinken gezamenlijk, kinderen worden gestimuleerd om hun bordje leeg te eten, maar er wordt geen drama van gemaakt als ze dit niet doen. Eten en drinken is een gezellig samen zijn, waarbij voor en na het eten liedjes worden gezongen.
- Rond 9.30 drinken de kinderen thee en eten een (belegde) cracker.
- 11.30 - 12.15 wordt er een warme maaltijd (vers) bereid voor de kinderen. Er wordt water of lauwe thee bij gedronken. Daarna worden verschoond (of gaan naar het toilet) en
- 13:00- 14:30 de allerkleinsten gaan slapen van 13.00 tot 14.30. De peuters die er behoefte aan hebben kunnen ook gaan slapen/rusten.
- 15:00 krijgen de kinderen fruit en een glas water of lauwethee.
- 17.30 krijgen de kinderen nog een rijstwafel of belegde boterham.

Er worden groepsactiviteiten gedaan, maar kinderen kunnen ook in hun eentje spelen als zij dit willen. Groepsactiviteiten worden wel gestimuleerd. Elk kind kan doen waar hij of zij aan toe is en de PW'ers zullen steeds stimuleren om een stapje verder te gaan. Op de groep werken we met thema's. Dit zijn meestal thema's rond de voor de kinderen bekende dingen zoals de feesten, jaargetijden, dagelijkse dingen als boodschappen doen, ziek zijn, dieren enz. Wij willen de kinderen zoveel mogelijk in hun sociaal-emotionele, lichamelijke en zintuiglijke ontwikkeling stimuleren.

Voedingsbeleid: gezonde voeding

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van je kind. Daarom volgen wij de adviezen voor de kinderopvang van het Voedingscentrum. Dat betekent onder andere dat wij:

- Biologische maaltijden aanbieden.
- Plantaardig: Een variatie van peulvruchten, noten, eieren en vegetarische producten.
- Producten uit de [Schijf van Vijf](#) aanbieden.
- De hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen beperken, en zorgen dat ze voldoende vezels binnenkrijgen.
- Feestjes gezond vieren. Daarom vragen we aan ouders om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief.
- Ons houden aan vaste eetmomenten, waarbij we rustig aan tafel eten. Onze medewerkers eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie.
- Voor baby's een eigen voedingsschema gebruiken, dat we met de ouders/verzorgers afstemmen. We stemmen ook het geven van de eerste hapjes af.

Nieuwsgierig naar ons volledige voedingsbeleid? Op de website van Fantasieland is het voedingsbeleid gepubliceerd. Eind januari 2020 is het voedingsbeleid aan onze oudercommissie voorgelegd voor advies.

Organisatie rondom "eten"

- Zorg en aandacht
- Plezier en gezelligheid
- Hygiëne en kwaliteit

Zorg en aandacht

Eten is een heel belangrijk terugkerend aspect in ons dagelijks leven. Wij voeden ons

Pedagogisch beleidsplan KDV Fantasieland 2020

lichaam zodat het alle prestaties, die gevraagd worden van het lichaam, kan leveren.

Baby's voeden

Zorg en aandacht: Tijdens het voeden van een baby hebben wij lichamelijk contact, oogcontact en onverdeelde aandacht. De omgeving is zo rustig mogelijk. De vaste kracht zal vlug genoeg prettige houdingen en de handelingen rondom boertjes van het kind kennen. Zij deelt haar ervaring met haar collegae, schrijft dit desnoods op voor invalkrachten, als het ingewikkeld en specifiek is.

Veiligheid en hygiëne

Ook hier volgen wij bij de bereiding de regels rondom veiligheid en hygiëne. Wij verwarmen de flesvoeding in de magnetron, gekolfde borstvoeding au bain-Marie of in de flessenwarmer. Voor het voeden (en voeding klaarmaken) wassen wij de handen. Er is een goede schriftelijke en mondelinge communicatie met de ouders over de wensen rondom voeding (tijden, hoeveelheden, etc.), aantekeningen over wat en wanneer een baby heeft gegeten worden op de presentielijst geschreven en op het informatiebord.

Dreumesen/Peuters

Zorg en aandacht

Kleine maaltijden dienen met aandacht genuttigd te worden.

Omdat het hier een groep kinderen betreft, met verschillende eetgewoontes van huis uit, willen wij het goed laten verlopen, daarom hanteren wij een aantal basisregels, dat kinderen helder maakt wat er verwacht wordt.

- Wij eten aan tafel, allemaal tegelijk.
- De PW'ers eten mee (samen gevoel).
- Wij schrokken niet, wij gebruiken een bord om eten op te leggen, soms al bestek, wij proberen op te eten wat op ons bord ligt en wij storen anderen zo min mogelijk bij het eten. PW'ers scheppen hier voor de individuele voorwaarden.

Plezier en gezelligheid

- Kinderen worden niet gedwongen om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten, dit wordt wel gestimuleerd.
- PW'ers zorgen dat ze de tijd hebben, voorkomen stress rondom eten.
- Positieve benadering van de kinderen met hun eigen eetgedrag.
- De maaltijd hoeft niet vlug, maar ook niet te lang.
- Er wordt gekeken naar de aard van het kind i.c.m. aan tafel zitten. Om een super vlug, hyperactief kind te laten wachten op de laatste treuzelaar kan te moeilijk zijn. Het begin en het eind van de maaltijd kan ook gemarkeerd worden met een liedje,

waarna de treuzelaar nog even dooreet (als hij wil).

- Kinderen bepalen zelf, leren zelf de hoeveelheid inschatten wat ze op kunnen.
- Of het nu twee stukjes of tien stukjes brood zijn, het maakt niet uit. Het kind leert zo luisteren naar zijn lichaam.

Hygiëne en kwaliteit

De kinderen eten van een schone tafel met bordjes, bekers, schaalpjes en bestek.

Nieuwsbrief ouders/verzorgers

Elke week gaat er per mail een nieuwsbrief naar de ouders uit, hierin staan de geplande activiteiten, bijzonderheden, menu enz. Per maand gaat er een nieuwsbrief uit naar de ouders waarin de "vorderingen", gebeurtenissen van hun kinderen staan vermeld.

Veiligheid en Gezondheid

Bij Fantasieland staat de veiligheid en gezondheid van de kinderen voorop. Wij houden ons aan de eisen van de GGD m.b.t. veiligheid en gezondheid. Er zijn diverse protocollen waarin regels en afspraken hieromtrent zijn vastgelegd. Alle PW'ers zijn van deze regels en protocollen op de hoogte.

Het kinderdagverblijf heeft ook een protocol 'om het zorgkind'. Hierbij is er aandacht voor het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen, informeren van ouders, ondersteunen van PW'ers en doorverwijzen naar passende instanties. Tevens komt aan de orde de wijze waarop medewerkers op deze taak worden voorbereid en hoe zij daarin worden ondersteund. Als PW'ers vermoeden dat er iets aan de hand is, observeren zij eerst gericht het kind om vervolgens het probleem met de ouders en de leidinggevende te bespreken. Er wordt met de ouders besproken of ze de problemen herkennen en welke stappen ondernomen worden. PW'ers kunnen deskundigen benaderen en hebben de eventuele mogelijkheid een doorverwijzing aan te geven i.s.m. pedagoog. Wij proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners in de wijk-gebonden zorgteams. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders in het kader van transparantie, want ouders kennen hun kind het beste.

In de protocollen staan werkinstructies vermeld waar de PW'ers zich aan moeten houden zodat het kind het minst risico loopt. Eén keer in de 2 maanden is er een overleg om de werkinstructies na te lopen en eventueel te verbeteren. PW'ers tekenen ervoor op de hoogte te zijn van de gemaakte afspraken.

PW'ers mogen kinderen alleen meegeven aan ouders/verzorgers, tenzij de ouders dit van tevoren doorgeven en tekenen. Indien dit op het laatste moment gebeurt, wordt

er ter controle gebeld met de ouder.

Informatie over de Algemene Voorwaarden Kinderdagverblijf Fantasieland, Veiligheid- en gezondheidsbeleid, Pedagogisch beleidsplan, Klachtenreglement, Reglement Oudercommissie en de Informatiebrochure zijn op locatie ter inzage en opvraagbaar.

Voertaal Nederlands

Bij Fantasieland is Nederlands de voertaal, dit wil zeggen dat er op de groep onderling, met kinderen en met ouders Nederlands wordt gesproken.

Mentor

Elk kind krijgt een mentor toegewezen die direct betrokken is bij het kind (bijv. PW'er op de groep van het kind). Er is periodiek overleg tussen mentor en ouder. Zo is er jaarlijks het zgn. 10 minutengesprek. Daarnaast een 3 maandengesprek met de ouder indien ouder dit wil. Dit gesprek wordt ingezet indien er ontwikkelingen zijn die gemeld moeten worden. Mocht er aanleiding zijn voor een tussentijds gesprek (los van de vaste contactmomenten) dan wordt dit mondeling als wel schriftelijk aan de ouders gemeld. De mentor is de contactpersoon binnen het kinderdagverblijf naar de ouder toe, collega's of bijv. de school. Taken: 1) contactpersoon 2) volgt de individuele ontwikkeling van het kind en registreert dit. Ouders krijgen per mail/brief mee wie hun mentor is.

Observeren, registreren en bespreken ontwikkeling en welbevinden

Bij het observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen wordt gebruik gemaakt van een observatie-instrument Ziko. Bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind worden gesignaleerd en doorgegeven aan elkaar tijdens de maandelijkse kindbespreking. Tijdens de kindbespreking wordt er een actieplan gemaakt. Een actieplan kan inhouden dat we een gesprek aangegaan met de ouder, interne werkwijze afspreken m.b.t. het kind, volgens het protocol om de zorg gaan werken, extra informatie gaan vragen bij een externe adviseur (logopedist, pedagoog). Wij vragen altijd toestemming aan de ouders om externe hulp/ advies in te winnen.

Overdracht van het kinderdagverblijf naar de basisschool en de BSO

Er vindt overdracht naar de basisschool of BSO toe bij toestemming v.d. ouder: we mailen de school en BSO over onze bevindingen m.b.t. het kind. Daarbij maken wij gebruik van een standaard overdrachtsformulier. De gegevens komen uit de observaties. Het delen van informatie door het kinderdagverblijf met de basisschool is belangrijk voor een goede overdracht van een kind. Het overdrachtsformulier dat wij gebruiken is opgenomen in Bijlage 3: Overdrachtsformulier Basisschool en BSO.

Pedagogisch beleidsplan KDV Fantasieland 2020

Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Een persoonlijke beschrijving van het kind door de PW'er.
- Informatie over bijvoorbeeld de sociaal-emotionele ontwikkeling en fysieke vaardigheden van het kind.
- Interesses/talenten van het kind, waar heeft het kind behoefte aan.
- Informatie over de thuissituatie.
- Informatie over de pedagogische aanpak van het kinderdagverblijf.

We maken met de met de leerkracht of IB'er van de basisschool over welke informatie er wordt doorgegeven. Wij vragen altijd toestemming aan ouders/verzorgers/voogden van de kinderen voor deze overdracht. We proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders in het kader van transparantie, want ouders kennen hun kind het beste.

Klachten

Het klachtrecht valt onder de Wet kinderopvang. Als kinderdagverblijf trachten we samen met de ouder de klacht intern op te lossen met behulp van de interne klachtenregeling. Lukt dit niet, dan kunt u als ouder bij de geschillencommissie terecht. Het klachtenloket, als voorportaal van de geschillencommissie, geeft ook advies, informatie en biedt mediaton aan.

Adresgegevens

De Geschillencommissie

Postadres:

Postbus 90600

2509 LP Den Haag

tel: 070 310 53 10

Privacybeleid

Wet- en regelgeving

Fantasieland volgt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit is de Europese verordening die geldt voor alle lidstaten van de Europese Unie. De AVG is op 25 mei 2018 van kracht geworden en volgt daarmee de Wet bescherming persoonsgegevens op. De AVG stelt eisen aan het gebruik van informatie die tot natuurlijke personen herleidbaar is.

Waarom verzamelen wij informatie?

Als u door middel van het inschrijvingsformulier op onze website een kindplaats aanvraagt in een van onze opvanglocaties, vragen wij u om persoonsgegevens. Wij gebruiken de door u verstrekte gegevens om:

- Uw aanvraag af te handelen.
- Een contract voor plaatsing met u af te sluiten.
- U de facturen te sturen en de automatische incasso uit te voeren.
- Uw kind de best mogelijke zorg te verlenen.
- Aan onze verplichtingen te voldoen die de wet ons oplegt.
- Onze website te analyseren, onderhouden, beveiligen en optimaliseren.

Ook gebruiken wij uw gegevens voor andere activiteiten die de bedrijfsvoering ondersteunen. En om u te informeren via de nieuwsbrief bijv.

Wijzigingen

De tekst van dit privacy beleid kan door ons worden aangepast gelet op nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het kader van bedrijfsactiviteiten. Wij behouden ons het recht om wijzigingen aan te brengen in het privacy beleid. Waar nodig passen wij het privacy beleid door wetswijzigingen en rechtspraak aan. Het beleid is op onze website terug te vinden.

Opvoedingsdoelen en interactievaardigheden

5. SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING

Proces

Zodra wij het hebben over ontwikkeling, spreken wij over een proces.

Er zijn in het proces van de sociaal-emotionele ontwikkeling een aantal aspecten die zich niet eerder laten stimuleren dan op het moment dat het daadwerkelijk aan de orde is de ontwikkeling van een kind. Een goed voorbeeld is: de ontwikkeling van het geweten. Een kind van nog geen twee dat een huilende baby aait als het huilt, bootst gedrag na, of heeft er succeservaring mee. Van echte inleving kan nog geen sprake zijn, het is nog volop bezig met het ontdekken van zijn eigen ik. Het kind van die leeftijd dat bijt, kan zich dus ook niet inleven, omdat de ontwikkeling gewoon nog niet zover is. Het kind in de ik-fase experimenteert gewoon met ervaring: "ik doe iets en er gebeurt iets", "ik heb invloed". De stappen van een proces kunnen lang of kort zijn.

Dit is afhankelijk van het kind.

Wat wij wel kunnen doen is net als bij zwangerschap: de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken. Een uitermate belangrijk aspect voor een gunstige sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind is:

Zelfvertrouwen/eigenwaarde

Voor het begrip zelfvertrouwen en eigenwaarde bestaan veel beelden en definities, oppervlakkig en met diepgang, waarbij de een gaat over hoe zelfvertrouwen/eigenwaarde zich laat zien in gedrag.

De ander over waar het begint binnenin een kind. Wij richten ons als PW'ers op het laatste. Zodra wij een kind later ervaren dat het prima is zoals het is, het niet in eerste instantie gaat om wat het kan of hoe het zich gedraagt, zijn wij een heel eind op weg.

- Kinderen kunnen hele heftige en minder heftige emoties hebben.
- Kinderen kunnen impulsief en voorzichtig zijn.
- Kinderen hebben aanleg om iets specifiek vlot te leren, moeten soms meer moeite doen om andere dingen weer te leren.
- Kinderen brengen een hoop ervaring en voorbeeldgedrag mee uit allerlei omstandigheden die wij niet kennen.
- Kinderen bevinden zich in een bepaalde fase in hun ontwikkelingsproces en dat kan korter of langer duren.

En dat is allemaal goed en wordt verwelkomd zoals het is. Dat stralen wij dan ook uit naar de kinderen waardoor kinderen het zelfvertrouwen zo gunstig mogelijk kunnen ontwikkelen. Het is veilig bij de opvang, er zijn geen oordelen slechts waarneming. Naar aanleiding van wat wij waarnemen, kunnen wij kinderen nieuwe oplossingen bieden in wenselijk gedrag. Dit doen wij door het aangeven van grenzen.

Grenzen aangeven

- Er zijn een aantal richtlijnen die wij volgen bij het aangeven van grenzen:
- Wij zijn als PW'ers eerlijk en echt. Wij spreken in de ik- vorm. Wij leggen niet bij het kind neer wat van ons is. (Bijvoorbeeld: irritatie gekleurd door eigen jeugdervaring met bijbehorende oude emotie). Onze taal en lichaamstaal komen overeen (duidelijk).
- Wij passen ons verbaal gedrag aan bij de ontwikkeling van het kind.
- Wij maken contact op ooghoogte en houden eventueel de handjes even in
- Onze handen, om "over te komen". Wij noemen een kind bij de naam. Wij geven en vragen hiermee onverdeelde aandacht.

- Wij geven met grenzen nooit angst of schuldgevoelens (inlevingsvermogen!) mee aan het kind, wij zijn gewoon duidelijk met "nee" of "stoppen" o.i.d. wij bieden een uitweg door het geven van mogelijkheden voor een andere activiteit t.b.v. hetzelfde doel. (Bijvoorbeeld: even samen slaan op een trommel i.p.v. op het andere kindje, om boosheid te ontladen.) Wij benoemen altijd eerst het gevoel (erkenning) van waaruit gedrag ontstond (valideren)
- Soms moeten wij een kind even weghalen uit een situatie die teveel prikkelt/verleidt om over grenzen te gaan (time-out). Dit vertellen wij neutraal aan het kind, vooraf, tegelijkertijd of nadien.
- Wij zijn consequent, dat vermindert de prikkel om grenzen steeds af te checken, geeft rust en veiligheid, kinderen kunnen zich veilig concentreren op hun spel.
- De grenzen zijn gewaarborgd, ook de grenzen die mogelijk een ander kind bij hem wil overschrijden. Veiligheid!
- Onderhandelen doen wij niet, dan zijn wij bezig met "macht" i.p.v. "kracht".
- Onderhandelen werkt met voorwaarden, is voorwaardelijk. Kinderen krijgen onvoorwaardelijk onze steun, ook al is dat soms niet leuk. Kinderen krijgen
- Altijd van ons wat ze nodig hebben, niet altijd wat ze willen.
- Kinderen pikken kernwoorden op uit langere zinnen om op te reageren. Die kernwoorden hebben ook vaak een klemtoon. Bij "dit mag niet" wordt gereageerd op "mag" dat was juist niet de bedoeling. Wij gebruiken ontkenning bij voorkeur solitair (nee!), of wij gebruiken woorden als "stoppen met.." Wij houden bij het grenzen stellen de zinnen kort (duidelijk) en voorkomen dat wij ons aan het verdedigen zijn waarom iets niet mag.
- Natuurlijk blijven wij ons ook hierbij de vraag stellen: "waarom doen wij het zo en kan het ook anders?"

Grenzen ruimtelijk

Voorbeeld: wij leggen een baby niet in de bouwhoek naast een zware blokkentoren met bouwende peuter, maar in de box, of op een afgeschermd baby-speelkleed. Kortom, wij richten onze ruimte erop in.

Grenzen zintuiglijk

Er zijn grenzen aan wat een baby op zintuiglijk gebied kan verwerken qua prikkels. Wij zorgen voor een rustige plek binnen de opvang.

Grenzen fysiek

Stoeien, ravotten, knuffelen, kliederen, herrie maken, verkleden, gooien, emoties als blijheid, boosheid en verdriet uiten, prima! Stoeien kan vechten worden. Dan kan het de ruimte en veiligheid van de ander beperken, en daar ligt een grens. De PW'ers zorgen ervoor dat er niets gebeurt. Vrijheid blijheid, maar de vrijheid houdt op waar

het de vrijheid van een ander beperkt. Hier komen wij bij de grenzen, die wij niet uitsluitend met de inrichting kunnen bewerkstelligen, maar die aangegeven en gecommuniceerd moeten worden met de kinderen voordat en zodra ze erover heengaan.

Samen

Wij geven de kinderen grenzen aan die passen bij de fase van hun sociaal-emotionele ontwikkeling, Dat betekent voor ons bijvoorbeeld in de ik-fase, omgaan met emoties, taalontwikkeling, gewetensontwikkeling, het is bij de opvang allerminst vanzelfsprekend, bij een kind "inleving" te verwachten. De ontwikkeling tot 4 jaar speelt zich voor de meeste kinderen nog af op het emotionele deel, en voorzichtig aan op het sociale. Veel kinderen van die leeftijd vangen nog meer op van lichaamstaal, dan van het verbale.

Omgaan met emoties

Baby's en peuters zijn gevoelig voor emoties. Zijn de emoties niet van zichzelf, dan pikken ze ze wel op van een ander. Ze kunnen het nog niet altijd verwoorden en kunnen ook nog niet altijd scheiden wat van zichzelf is en wat niet. Het ene kind is gevoeliger dan het andere voor omgevingsruis. Om zelfvertrouwen te ontwikkelen is ook nodig te leren wat van jou is en wat niet, te leren dat je er mag zijn met je emoties, er een veilige manier is om ze te ontladen. Binnen de activiteiten van de rechterhersen helft (o.a. creativiteit, rollenspel en muziek/beweging) zijn er mogelijkheden, maar peuters hebben vooral fysiek behoefte om te ontladen. Wij bieden een "emotieschone" omgeving door onrust thuis te laten of buiten het werk te ontladen.

De kinderen leren wij dat emoties golven zijn die ook weer wegebben, zij hebben even tijd en aandacht nodig. Ze horen erbij en krijgen op de juiste manier aandacht. Wij benoemen ze. Wij houden als PW'ers er rekening mee dat een dergelijk golf zich opgebouwd kan hebben buiten de opvang. Wij geven kinderen middelen aan deze golf ruimte te geven. Die het nodig heeft tot hij wegebt. (Buiten, bewegen, muziek, schilderen, poppenkast etc.) Wij hoeven niet per se altijd te weten hoe die golf tot stand kwam, wij gaan er gewoon mee om (privacy, veiligheid).

Wij signaleren en registreren. Soms is er aanleiding om samen met ouders te bespreken of is er een observatie door een deskundige nodig is, zodat eventuele ongunstige omstandigheden m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind beperkt kunnen worden en vervangen kunnen worden door gunstige.

Emoties benoemen

Door emoties te benoemen (ik zie dat jij boos bent? Klopt dat?), ook in het bijzijn van andere kinderen, als iets heel gewoons zoals "je veters zitten los", leren kinderen wat

bij hen hoort en wat bij het andere kind. Het kind dat getuige is van andermans emotie is (bewust of onbewust), kan dan goed bij zichzelf blijven. Geen ruis! Dit geldt ook voor ons als PW'er, je teen stoten, flesje borstvoeding uit je handen laten vallen, een onredelijke ouder, het geeft allemaal emoties. Beter even benoemen naar de kinderen dan met een zwarte wolk blijven rondlopen: "Het is van mij...ik ben even boos, en jij bent blij en dat is goed. Het is zo weer over bij mij." (de golf) De kinderen even bij een collega en zelf even was vouwen of zo en vervolgens melden dat het weer over is. Zo laten wij zien, dat er niets mis is met de emoties.

Conflicten

Ondanks de groepsregels "niet slaan" e.d. en "niet afpakken", komen conflicten natuurlijk voor. Wij begeleiden bij conflicten tussen jonge kinderen en kinderen van ongelijke leeftijd, totdat wij er nagenoeg zeker van zijn dat ze de sociale vaardigheden ervoor bezitten om het zelf op te lossen, of zich voldoende bewust zijn van de groepsregels. Ook dan observeren wij nog, maar vanaf de zijlijn. Wij weten dat wij niet vanzelfsprekend "inleving in anderen" kunnen verwachten bij jonge kinderen (ontwikkelingsproces!). En het heel natuurlijk is dat emotie omgezet wordt in beweging. Aan deze behoefte komen wij op allerlei manieren tegemoet: springen, rennen, trommelen, timmeren, etc. Hiermee voorkomen wij onterechte succeservaringen in een conflict. (Heeft een kind dat toevallig erg temperamentvol, snel, sterk, verbaal vlot of slim is ook meer rechten?) Wij leren de kinderen actief het begrip "om de beurt", en bij het bepalen van degene die het eerst mag, maken wij graag gebruik van aftelversjes. Is een kind uitgespeeld met bijvoorbeeld het felbegeerde speelgoed, dan brengt hij het naar het kind dat moest wachten. Wij geven een kind dat teleurgesteld is omdat het nog niet aan de beurt is, ruimte en gelegenheid om even teleurgesteld te zijn, totdat het weer zakt. Wij geven dit kind met zijn gevoel erkenning. We proberen problemen voor te zijn.

Gaat het toch een keertje mis, wordt er geslagen, dan krijgen beide kinderen de gelegenheid om apart van elkaar even de gebeurtenis te verwerken, zonder waarde oordeel, maar met duidelijkheid over wat wel mag! (Bijvoorbeeld: hulp vragen). Wij stimuleren "samen spelen, samen delen" maar weten dat er maar een kind tegelijk dat ene rode brandweerautootje kan besturen uit die grote emmer met autootjes. Samen spelen is er vaak "om de beurt". Wij geven hier veel aandacht aan. Het is veilig te weten dat jij ook aan de beurt komt. Door een begin te maken met gezelschapsspelletjes, leren wij kinderen om te gaan met winnen en verliezen.

Met zijn allen... kleine en grote rituelen

Wij vieren bij de opvang ook feesten. Samen iets vieren geeft een gevoel van erbij horen, samenhang, betrokkenheid. Dit is dus ook een belangrijke ervaring binnen

de sociaal emotionele ontwikkeling. Rituelen geven een gevoel van veiligheid en ritme. Naast de rituelen in het klein (slaapritueel) komen dus ook de grotere rituelen aan bod. Verjaardagen, feestdagen ze komen allemaal langs. Met het vieren van de verjaardagen, (toezingen, middelpunt zijn, trakteren e.d.), worden kinderen in het zonnetje gezet, leren ze anderen in het zonnetje zetten om wie iemand is.

Vier opvoeddoelen en de zes interactievaardigheden

Ons pedagogisch beleid is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen- Walraven die in de wet kinderopvang zijn omschreven. Deze doelen zijn erop gericht om kinderen het volgende aan te bieden:

- Een gevoel van (sociaal) emotionele veiligheid.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale vaardigheden.
- De kans om zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken.

De interactievaardigheden geven aan hoe wij willen dat er gehandeld wordt en hoe er gesproken wordt naar het kind toe. De interactievaardigheden horen bij alle doelen. Wij hebben echter de meest toepasbare aan een bepaald opvoeddoel, gekoppeld. De medewerkers reflecteren op hun eigen handelen o.b.v. de interactievaardigheden. Daarnaast observeren en coachen we ze door hen tops en tips te geven ter aanvulling op de reflectie.

Sociaal-emotionele ontwikkeling: de PW'ers

Wij reageren sensitief en responsief op de signalen van kinderen. We zijn gevoelig voor de signalen die een kind afgeeft. We hebben aandacht voor het kind en proberen te begrijpen wat hij bedoelt. Door gevoelens en emoties te benoemen en te verwoorden tonen we begrip en voelt het kind zich gesteund.

- Bieden de kinderen een vaste structuur gedurende de dag, dit zorgt voor rust en een veilig gevoel.
- Besteden veel aandacht aan ieder kind teneinde een goede band met het kind op te kunnen bouwen.
- Geven de kinderen onvoorwaardelijk steun en aandacht.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes.
- Zijn aanwezig en een vaste groep.
- Werken aan een goede gehechtheidrelatie met het kind: op de groep werken 2 of 3 vaste krachten. De PW'ers werken hun vaste dagdelen en wanneer zij uitvallen, wordt in eerste instantie gekeken of een van de vaste krachten hun uren kan overnemen. Wanneer dit niet kan, wordt een PW'er van een andere groep of een vaste invalkracht ingezet. Zo proberen we met vaste gezichten te werken op de groep waar kinderen een relatie mee kunnen opbouwen.

- Dragen zorg voor een consistente groep, m.b.v. kinderen en PW'ers die op vaste dagdelen aanwezig zijn. De PW'ers reageren sensitief en responsief op de kinderen en accepteren de gevoelens van het kind.
- Sluiten aan bij de ontwikkeling van het kind.

INTERACTIEVAARDIGHEID: SENSITIEVE RESPONSIVITEIT
<i>Wat doe je?</i>
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
<i>Wat zeg je?</i>
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: <i>maar, toch, even,...</i>
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

INTERACTIEVAARDIGHEID: PRATEN EN UITLEGGEN (VOOR ALLE 4 DE OPVOEDDOELEN)
<i>Wat doe je?</i>
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen

Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
<i>Wat zeg je?</i>
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

6. LICHAAMELIJKE ONTWIKKELING

Contact met het lichaam

Kinderen maken een lichamelijke ontwikkeling door en ook dat is een proces waarin kinderen iets pas kunnen doen zodra ze eraan toe zijn. Hoe dit proces zich ontwikkelt en in welke tijdsduur kan sterk per kind verschillen. Het is voor ons, PW'ers, wel een proces waar je goed zicht op hebt. Elke stap laat zich zien. Als PW'ers weten wij dat druk blokkeert, een kind geeft zelf aan wat het kan.

Een kind dat goed contact heeft met zijn lijf, weet wat het kan en dat is een goede graadmeter voor de begeleiding. Het is ook een teken van zelfvertrouwen als een kind zichzelf niet onderschat of overschat. De enige manier om een kind te helpen leren inschatten, is geduldig (niet bezorgd of angstig) als vangnet aanwezig te zijn bij alles wat het kind aandurft. Een uitdagende omgeving bieden om grenzen te verleggen, stimuleert. Dat werkt niet voor ieder kind hetzelfde. Een zichzelf overschattend en impulsief kind kan beter bij zichzelf blijven als er niet te veel prikkels tegelijk zijn. Een zichzelf onderschattend kind kijkt eerst graag toe, oefent graag in alle rust, kan soms licht aangespoord worden, zonder druk uit te oefenen. Bij de laatste twee gaan wij ervan uit dat voor ons als leiding helder is wat het kind

qua ontwikkeling kan en wij reageren erop.

Grove en fijne motoriek

In de buitenspeelruimte is materiaal aanwezig zoals evenwicht speelwerktuigen, fietsen, steppen, ballen, behendigheidsspelen zandspeelgoed voor in de zandbak. Kinderen maken kennis met fijnere en kleinere constructiematerialen zodra ze interesse tonen. Met knutselen geeft een kind zelf wel aan waar het aan toe is, door langzaam meer in detail te gaan werken. Wij bieden de kinderen activiteiten aan waarmee zij hun fijne motoriek kunnen ontwikkelen en daarmee ook hun technische vaardigheden. (Hoe lijm je iets vast, hoe knip je, wat kan ik met een splitpen?) Ook aan tafel bij het brood smeren, op de wc bij het knopen losmaken, wordt geoefend. Zelfredzaamheid geeft zelfvertrouwen. Over bezorgdheid en "ik doe het wel even" belemmeren hierbij.

Baby's

Met de baby's is het gericht op het aangeven van iets of het rollen van een bal naar de baby en het terugrollen ervan of ze iets laten vasthouden. Het herkennen van voorwerpen –cognitie- zoals ze klinken, aanvoelen, smaken en ruiken –zintuiglijk- en hoe ze eruitzien als ze een deel aan het zicht onttrokken zijn, is een belangrijke ervaring voor kinderen. Het legt de basis voor het vormen en begrijpen van symbolen. Kinderen zien bijv. een metalen handvat uit het zand steken en denken meteen aan een schop. Ze horen een geronk in de lucht en stellen zich een vliegtuig voor.

Dreumesen/Peuters

Om de ontwikkeling van de motoriek te stimuleren/bevorderen worden er dansspelen en bewegingsspelen door de PW'ers met de grote kinderen uitgevoerd. Zo zijn er lichamelijke oefeningen (op de plek en door de ruimte bewegen, met voorwerpen bewegen, opvolgen/uitvoeren van beweging).

Er wordt per sessie spelletjes gedaan waar voornamelijk één beweging centraal staat. Daarnaast dansen de kinderen (ervaren en beoefenen van maat en ritme) vrij op muziek dat dagelijks wordt gespeeld en wordt er voor de grotere kinderen balletles gegeven.

Peuters

Zindelijkheidstraining voor kinderen vanaf 2,5 jaar

Kinderen zijn te vaak gewend om op vaste tijden te plassen bijvoorbeeld na het eten. Organisatorisch is dat ook gemakkelijk. Toch hebben wij liever dat kinderen gaan plassen omdat ze aandrang voelen, dan omdat de klok het zegt, of onze geplande bezigheid. Dit is ook een dringend advies vanuit de fysiotherapie. Een kind leert dan beter naar zijn lichaam luisteren. Daarom zullen wij een kind dat naar zijn lichaam

luistert, naar het toilet gaat zodra het aandrang voelt, ook op een voor ons minder comfortabel tijdstip, niet aansporen om op de wc te gaan zitten, zonder dat het zelf aangaf "te moeten". Tijdens de training zelf volgen wij natuurlijk zoveel mogelijk richtlijnen van onze opvang (zie infobrochure) en bespreken wij dit met de ouders vanwege de duidelijkheid. Lijkt ons een kind nog niet klaar voor zindelijkheidstraining, dan schromen wij niet om dit diplomatiek met de ouders te bespreken. Ook in het omgekeerde geval.

6A. COGNITIE WAARONDER ZINTUIGLIJKE ONTWIKKELING

Door met veel verschillende materialen te werken en alle zintuigen te stimuleren, wordt het leren aangemoedigd. Dit komt terug in bijv. de schudkokers met verschillende geluiden, de zelfgemaakte voelzakjes, en de spulletjes in de winkel die ruiken naar de artikelen. Een kind leert eerst van concrete materialen en door te doen. Vervolgens vormt het beelden en woorden. Met de aard van de 'werkjes' wordt ingespeeld op de van nature aanwezige drang van kinderen om dingen te onderzoeken en te ontdekken.

Zintuiglijke ontwikkeling: contact met onszelf en de wereld om ons heen

Een belangrijke plaats neemt bij ons in: het stimuleren van het gebruik en de ontwikkeling van de zintuigen. Zintuigen geven ons informatie, plezier, waarschuwingen, contact, etc. Vooral baby's zijn heel erg gericht op het gebruik van zintuigen, bij het contact maken met zichzelf en de wereld. Dat wordt dan nog als een eenheid beleefd. Baby's steken veel in de mond, wij volgen de richtlijnen van RIE t.a.v. hygiëne van het babyspeelgoed. Wij vinden het belangrijk dat de zintuigen zich kunnen blijven ontwikkelen naarmate het kind ouder wordt. Hoewel er cognitieve mogelijkheden bij komen, blijven zintuigen een onmisbaar onderdeel in het ervaren en de communicatie. De zintuigen staan heel dicht bij het gevoel en vormen tegenwicht voor het mentale/cognitieve. De zintuigen gaan er, als het goed is, intensief mee samenwerken. Wij werken regelmatig met thema's op zintuiglijk gebied: gehoor, zien, ruiken, proeven en tast.

In de spelactiviteiten wordt dan volop geëxperimenteerd met geluiden, beelden, smaken, geuren, texturen/aanraking. Met de zintuigen kun je ervaren, en kinderen leren in eerste instantie door ervaring. Wij vinden dat PW'ers dus niet zo gauw iets vies moeten vinden zoals voelen hoe modder voelt, bedreigt niet de gezondheid van het kind. Wij geven de kinderen de ruimte en middelen om te experimenteren binnen de veiligheidsnormen. Wij vragen de ouder wel "speelkleden die tegen een stootje kunnen" aan te doen bij de kinderen en een droog reserve- setje mee te geven.

7. TAALONTWIKKELING

De taalontwikkeling begint al bij de geboorte, sommige zeggen al daarvoor. Het praten tegen baby's in allerlei toonaarden, gevuld met allerlei gevoelens, laat als het goed is baby's taal associëren met iets prettigs, in contact zijn.

De woorden die wij gebruiken hebben nog geen cognitieve betekenis voor het kind. Wel een gevoelsbetekenis.

Baby's

Bij het verschoneren spelen wij met een baby, vertellen wij over alles wat wij doen. Dat voegt iets wezenlijks toe in het ervaren van liefde, veiligheid en voorspelbaarheid. De koude billen bij het verwijderen van de vieze naar warme luier is op den duur geen verassing meer als wij steeds vertellen wat wij gaan doen. Wij zingen liedjes voor de baby's en geven, als er ruimte is, voorkeur aan een slaapliedje boven een muziekdoo.

Dreumesen en peuters

Voortbordurend op het praten tegen baby's houden wij dit vol gedurende dreumes- en peuterleeftijd. Woorden worden vanzelf gevuld met gevoel en betekenis. Liedjes worden ondersteund met gebaren. Ook bij het verhalen vertellen maken wij veel gebruik van gebaren en mimiek. Lichaamstaal is in overeenstemming met het verbale (duidelijkheid). Wij leren de kinderen actief slechts woorden en begrippen aan die gevuld kunnen worden met betekenis/ervaring. Aan lege moeilijke woorden hebben kinderen niets. Er wordt veel gebruik gemaakt van die combinatie woorden-zintuigen. Beelden, gevoelens, klanken, geuren, bewegingen vullen de woorden. Voorlees/prentenboekjes zijn een essentiële ondersteuning. Rollenspelletjes ook. Belangrijk is dat taal geassocieerd blijft met positieve aandacht. Wij zorgen ervoor dat datgene, wat wij zeggen de aandacht trekt van het kind, omdat het de moeite waard is om naar te luisteren, qua toon en/of inhoud. Bij het stellen van grenzen, het aansturen of corrigeren zijn wij extra attent op duidelijkheid, toonaard, hoeveelheid woorden en selecterend gehoor van de kinderen naar hun aard, leeftijd/ontwikkeling en meegebrachte ervaring. Kortom wij stimuleren de taalontwikkeling door veel praten, vragen, voorlezen, herhalen, benoemen.

De PW'er:

- Begeleidt spelenderwijs het spel met taal;
- Biedt spelmateriaal dat passend is bij de fase van het kind;
- Geeft uitleg van iets of informatie te geven.

8. CREATIVITEIT

Wat is creativiteit?

Creativiteit is de schepping van nieuwe dingen. Als je gebruik maakt van je creativiteit, zie je meerdere oplossingen voor hetzelfde probleem, ontdek je nieuwe wegen, zonder je te laten belemmeren door het gangbare, de gewoonten. Het nieuwe ligt in de benadering, combinaties, de reis. Dat geeft een resultaat, eindproduct. Voor het stimuleren van het avontuur, het experiment, de ontdekking van nieuwe en ongebruikelijke wegen, is het eindresultaat minder interessant. Het voor ogen hebben van een bepaald eindproduct kan zelfs wegen blokkeren.

Ondersteunende vaardigheden

Actief aanleren gebeurt op het gebied van vaardigheden, passende bij een moment in een ontwikkelingsproces, bijvoorbeeld bij lichamelijke ontwikkeling.

Zijn die leuke werkjes, kleurplaten, trekpoppen, closetrol sinterklaasjes etc. dan uit den boze? Welnee! Wij realiseren ons als PW'er goed dat, zodra wij daarmee bezig zijn, niet bezig zijn met de creatieve ontwikkeling, maar met bijvoorbeeld de ontwikkeling van de fijne motoriek, het vergroten van vaardigheden. Een kind heeft vaardigheden nodig t.b.v. zijn creatieve proces, bijvoorbeeld bij een beeldend proces: de vaardigheid "knippen met een schaar"... Soms ligt de waarde van een bepaald resultaat gericht (omlijsting feest, op toon zingen).

Geluiden/klanken/melodieën zoeken met muziekinstrumentjes spreekt het creatief proces aan op muzikaal gebied. Als PW'er zijn wij ons bewust van onze doelen bij activiteiten en zorgen dat de hoeveelheid activiteiten met het doel "creatieve ontwikkeling" in balans zijn met activiteiten met het doel "ondersteunde vaardigheden" of "beleven van een thema". Dit doen wij door steeds het doel van een activiteit voor onszelf te formuleren.

Creatieve bollebozen

Sommige kinderen hebben grotere behoeften en talenten op creatief gebied dan het gemiddelde kind. Wij komen hieraan tegemoet door materialen toegankelijk te hebben op het moment dat behoefte zich opdringt. Wij geven deze kinderen rust en kondigen ruim van tevoren aan wanneer er opgeruimd moet worden. 100 talen... (Reggio Emilia) dit kind vertelt zijn verhaal met beelden of muziek, en wil net zomin als iemand die verbaal een verhaal verteld, onderbroken worden voor hij aan de clou toekwam. Als het een vervolgverhaal moet worden, weet je dat graag vooraf, dan kun je je erop instellen. De eerste etappe van de reis wordt dan door ons goed bewaard, zodat ermee verder gegaan kan worden. Dit geldt bij ons voor elk spel wat voortijdig afgebroken wordt, een treinbaan mag blijven staan tot het weekend, of lego werkstuk mag weggezet voor de volgende keer, etc.

Voorwaarden voor creatieve ontwikkeling

Wij geven dus als PW'ers alle ruimte om te experimenteren met verf, viltstift, kosteloos materiaal, klei, plaksel, papier, materiaal uit de natuur, hout, etc... Creativiteit wordt vaak gekoppeld aan knutselen, maar is veel breder.

Onder creativiteit valt dus ook het experiment met:

- Muziekinstrumenten, de stem, klanken
- Verkleedkleden en "poppenkastpoppen" (liefst zonder gezicht)
- Avontuur in de natuur
- Proeven, ruiken, voedsel
- Bewegen, dans

De reis is hier belangrijk, het plezier in het spel waar geen voorwaarden aan verbonden zijn of eindresultaat. De reis is te herkennen in het resultaat en dus per definitie goed, het geeft mate van creativiteit aan die bij het kind hoort. Omdat het ook hier om een (creatief) proces gaat, is ook hier niets in te sturen of te bespoedigen. Wij kunnen slechts de ontwikkelomstandigheden zo gunstig mogelijk maken. Een bloem laat je niet eerder bloeien door voortijdig de knop te openen, je maakt het juist kapot. Met rust laten (voor concentratie) en voeding/water (inspiratie) is goed voor de ontluikende bloem. (zie ook hoofdstuk 5 "proces"). Dit zijn eigenschappen van een proces. Terughoudendheid, wel oplettendheid geboden.

De PW'er:

- laat het kind fantaseren;
- zorgt ervoor dat het kind gebruik kan maken van verschillende materialen;
- laat het kind zelf ontdekken;
- laat het kind rollen spelen;
- laat het kind verhalen verzinnen;
- laat het kind kennis maken met voorwerpen.

INTERACTIEVAARDIGHEID: RESPECT VOOR AUTONOMIE

Wat doe je?

Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen

Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind

Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen

Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen

Ik laat kinderen zelf ontdekken

Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn

Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
<i>Wat zeg je?</i>
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuissituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

<i>INTERACTIEVAARDIGHEID: ONTWIKKELINGSSTIMULERING</i>
<i>Wat doe je?</i>
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuiglijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
<i>Wat zeg je?</i>
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)

Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

9. SOCIALE COMPETENTIE

Hiermee wordt bedoeld sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving. De PW'er:

- Communiceert met de kinderen en stimuleert de kinderen ook onderling te communiceren;
- Begeleidt in de samenwerking van de kinderen aan activiteiten zoals binnen en buiten spelen, puzzels maken, knippen, plakken en verven, liedjes zingen, 'klusjes' doen, gezamenlijk eten en drinken;
- Let erop dat kinderen zijn voortdurend deel van een groep en nemen op die manier deel aan groepsgebeurtenissen;
- Is zich ervan bewust dat kinderen de gehele dag door leren, leert de kinderen wat voor elkaar over te hebben, elkaar te helpen en elkaar te stimuleren en prikkelen.

<i>INTERACTIEVAARDIGHEID BEGELEIDEN VAN INTERACTIES</i>
<i>Wat doe je?</i>
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
<i>Wat zeg je?</i>
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)

Hoe zeg je het?

Ik praat met en niet tegen de kinderen

Ik spreek kinderen persoonlijk aan

Ik noem het kind bij de naam

Ik maak oogcontact tijdens het spreken

10. OVERDRACHT WAARDEN EN NORMEN

Een kind wordt gevormd door de omgang met andere kinderen en volwassenen. De omgang tussen kinderen en volwassenen is bij Fantasieland anders dan thuis. De PW'er is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken en onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep. Daarnaast is er de omgang van de PW'er met de groep als geheel. Op beide niveaus is sprake van een voortdurende uitwisseling van normen en waarden in communicatie en interactie. Door middel van taal vindt er onderling een (gedeeltelijk) bewuste uitwisseling plaats van waarden en normen. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie. Hier wordt zo zorgvuldig mogelijk mee omgegaan.

Net zoals ieder ander zijn PW'ers zich bewust van bestaande vooroordelen bij zichzelf en anderen omtrent geloof, etniciteit, sociale klasse, sekse en seksuele geaardheid. Zij realiseert zich beïnvloed te zijn door de eigen omgeving waarin zij is opgegroeid. Wij vinden het belangrijk iedereen in zijn waarde te laten en zich niet te laten beïnvloeden door vooroordelen. Wij proberen dit over te brengen op de kinderen. Niet iedereen is hetzelfde en iedereen verdient het te worden geaccepteerd zoals hij is en in zijn waarde te worden gelaten. Bij Fantasieland is iedereen welkom. Ongeacht geloof, nationaliteit of achtergrond. Elk kind wordt met evenveel zorg en liefde omringd en alle ouders krijgen dezelfde aandacht en respect. De kinderen wordt geleerd aan te geven als ze bepaald gedrag van ander mensen onacceptabel vinden.

Intercultureel werken

Intercultureel werken is een manier van denken en handelen die als een rode draad door alles heen loopt en dus niet als activiteit wordt beschreven. Ons doel is er voor zorg te dragen dat iedereen, ongeacht culturele of etnische achtergrond zich welkom voelt bij ons. Tevens willen wij de kinderen al op jonge leeftijd met andere culturen, gewoontes en gebruiken laten kennis maken. Wij willen o.a. door middel van onze inrichting, speelgoed, boeken, gebruiksvoorwerpen, muziekinstrumenten, verkleedkleden en de diverse feesten die wij vieren, sommige kinderen een vertrouwd gevoel te geven (herkenning met thuis) en andere kinderen hier mee bekend te maken. Zo willen wij begrip kweken voor elkaar.

De PW'er:

- Probeert spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in de kinderopvang, in de maatschappij. Dit basisdoel beschouwen we als de kern van de opvoeding;
- laat de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving;
- laat kinderen ervaren dat door middel van het met meerdere personen spelen van een gezelschapsspel, kun je het wachten op je beurt oefenen;
- leert kinderen bij het gezamenlijk deelnemen aan de maaltijden, kunnen normen en waarden, zoals netjes aan tafel zitten en bestek leren hanteren, aangeleerd worden;
- leert kinderen het speelgoed op te ruimen en er respectvol mee om te gaan;
- leert kinderen om het goed (netjes) en duidelijk te vragen wanneer ze iets van een ander gedaan willen hebben;
- leert kinderen om elkaar te helpen;
- leert kinderen om aan een ander te zeggen wat ze wel en niet prettig vinden;
- geeft aan wat wel en wat niet mag.

<i>INTERACTIEVAARDIGHEDEN OVERBRENGEN VAN WAARDEN EN NORMEN</i>
<i>Wat doe je?</i>
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie erop toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
<i>Wat zeg je?</i>
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik spreek gestructureerd door de woorden 'eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar

Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 1: Protocol buitenspelen

1. Algemene informatie

Er zijn geen wettelijke regels vastgelegd voor uitstapjes. Wel zijn er de wettelijke eisen voor hoeveel pedagogisch werkers er ingezet moeten worden voor de opvang van kinderen. Het naar buiten gaan met kinderen kan meer gevaren met zich meebrengen. Er zijn meer PW'ers nodig dan wettelijk vereist. Daarbij is het nodig dat kinderdagverblijven zich WA verzekeren (ook voor vrijwilligers) zodat kinderen ook bij het buiten spelen of het maken van uitstapjes verzekerd zijn.

Afspraken:

- Scheid druk en rustig spel van elkaar.
- buiten het kdv erop toezien dat kinderen niet te dicht in de buurt van loslopende honden/katten komen.
- speeltoestellen: altijd onder begeleiding
- voordat de kinderen op het speelplein spelen wordt eerst het terrein gecontroleerd op zwerfvuil en het hek is altijd gesloten na gebruik.
- Pw `er inventariseert bij de ouders of hun kind last heeft van allergieën. Bespreek het met ouder hoe om te gaan met kind naar buiten
- voor het spelen buitenruimte checken op ontlasting/vuil
- bij het buitenspelen tekentang/wespenspuit en ehbo kist binnen handbereik houden. Kind na overleg met ouders doorverwijzen naar huisartsenpost.
- ruim op voordat kinderen naar buiten gaan
- wijs kinderen op het spelen bij de bomen en de risico's ervan zoals splinters.
- Planten die vaak aanwezig of terugkomen check die in gifwijzer of het kwaad kan. Hedera ook.
- defect materiaal en splinters melden
- geen koordjes aan kleding
- altijd hek dichtdoen na gebruik
- niet bij omheining laten spelen/klimmen
- goed opletten waar kinderen spelen, let op natte plekken.
- kinderen gaan alleen onder toezicht op de speelplaats of naar buiten
- er wordt gebruik gemaakt van een grote speelplaats aan het kinderdagverblijf.
- kinderen niet tussen geparkeerde auto's laten oversteken, zoveel mogelijk via zebrapad
- deur dichthouden totdat ouder samen met het kind weggaat anders kan kind weglopen.

- bij een uitstapje is de Bkr lager. Zorg ervoor dat je jouw kinderen in de gaten houdt kinderen alleen vrij laten spelen op een speelplaats met hek
- Zorgen dat waar kinderen spelen het hek dichtdoen waar je speelt of zorgen dat het hek dicht blijft.
- Kleed kinderen passend aan afhankelijk van de weersomstandigheden
- Geen houten materialen aanwezig. Kind niet bij bomen laten spelen ivm kans op splinters.
- Spullen die niet gebruikt worden aan de kant doen of in de schuur.

Afspraak: defect materiaal melden bij leidinggevende. Kinderen niet met defect materiaal laten spelen. Geen houten materialen aanwezig. Kind niet bij bomen laten spelen.

- zwembadje:
  - kinderen krijgen een zwemluier aan tijdens het zwemmen
  - kinderen niet laten eten en drinken in het zwembadje
  - geen speelgoed dat aanleiding geeft tot drinken, mee laten nemen in zwembad
  - zwemwater na gebruik weggooien.
  - kinderen niet alleen laten in het water. Zorg dat er iemand bij is.

2 Buitenspelen

Bij het kinderdagverblijf

Op de buitenspeelplaats wordt er rekening gehouden met schaduwplekken voor de kinderen.

3. Wandelen

Omgeving

- kinderen niet tussen geparkeerde auto's laten oversteken, zoveel mogelijk via zebrapad
- deur dichthouden totdat ouder samen met het kind weggaat anders kan kind weglopen.
- bij een uitstapje is de bkr lager. Zorg ervoor dat je jouw kinderen in de gaten houdt.
- kinderen alleen laten spelen op een speelplaats met hek
- zorgen dat waar kinderen spelen het hek dichtdoen waar je speelt of zorgen dat het hek dichtblijft
- kinderen laten opletten bij natte plekken
- kinderen niet met zwerfvuil laten spelen of doorheen laten lopen

De kleine kinderen kunnen in een kinderwagen of bolderkar. Grotere kinderen kunnen lopen of op de fiets. Alle kinderen kunnen meegenomen worden indien men dicht bij het kinderdagverblijf blijft.

Kinderen tot 1 jaar gaan niet weg van het kinderdagverblijf. Tenzij incidenteel voor een uitstapje.

Bij **kinderen vanaf 1 tot 4 jaar** kunnen er per volwassene 2 kinderen begeleid worden. Bij een kinderwagen kunnen er 2 lopende kinderen (vanaf 3 jaar) die de kinderwagen vasthouden en 1 kind in de buggy. Met de bolderwagen max. 6 kinderen op 1 volwassene. Zij gaan soms mee voor het doen van boodschappen (met minstens 2 mensen waaronder 1 pw'er).

Vaak worden er een of twee keer per jaar uitstapjes gedaan met de kinderen naar een theater of een dierenpark.

De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld middels de huisregels en ondertekenen een verklaring van geen bezwaar. Vaak gaan er ouders mee op die dagen. Uitstapjes worden gedaan met kinderen vanaf 1 jaar. Het kinderdagverblijf is verantwoordelijk voor de organisatie en het verloop van de uitstapjes.

Materiaal:

Mobiele telefoon, lijst met belangrijke telefoonnummers, EHBO tas, bij mooi weer (richtlijnen m.b.t. zonnecreme en andere hanteren), voeding en verschoonartikelen, presentielijst. Aantal PW'ers: minimaal 1 pw'er(s) mee met kinderEHBO.

Bijlage 2: uitstapjes toestemmingsformulier Fantasieland

Naam ouder:

Naam kind:

Geboortedatum kind:

Huisarts (naam en telefoonnummer):

Datum uitstapje:

Bestemming uitstapje:

Vervoer uitstapje:

Begeleiding:

Ouder mee of niet:

Evt. bijzonderheden:

Hierbij verklaart de ouder van bovengenoemd kind op de hoogte te zijn van de regels en richtlijnen van het kinderdagverblijf met betrekking tot het protocol buitenspelen en uitstapjes en geeft toestemming tot deelname van bovengenoemd kind aan de activiteit.

Datum

Handtekening ouder:

Bijlage 3: Overdrachtsformulier Basisschool en BSO

De verzending van het uniforme voorblad en de bijlage wordt verzorgd door de PSZ/het KDV/de voorschool naar:

Naam school:

Adres school:

Naam schooldirecteur:

Beste ouder(s), verzorgers,

Uw kind gaat binnenkort naar de basisschool. Op dit moment zit het nog op de voorschool, het kinderdagverblijf (KDV) of een peuterspeelzaal (PSZ). Wij werken zo goed mogelijk samen met de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Dat betekent dat we informatie over de ontwikkeling van uw kind op de voorschoolse instelling overdragen aan de basisschool. De reden voor deze overdracht is dat de school met deze gegevens beter kan aansluiten bij de ontwikkeling van uw kind, omdat het een beeld geeft van wat uw kind al beheerst, hoe uw kind leert en bij welke aanpak het gebaat is.

Welke informatie wordt overgedragen?

Het overdrachtsformulier bevat de volgende gegevens over uw kind. Het gaat om:

administratieve gegevens;

informatie over de ontwikkeling van uw kind op de voorschool;

Aandachtspunten van de PW'er over de ontwikkeling en aanpak van uw kind. Hoe heeft zij gewerkt met uw kind en zijn er aandachtspunten voor de leerkracht van groep 1 met het oog op de begeleiding van uw kind. Dit formulier in combinatie met aanvullende informatie uit het kind volgsysteem geeft een overzicht van de ontwikkeling van uw kind tijdens het verblijf op de voorschool of kinderdagverblijf.

Informeren van u als ouder(s) over de overdracht is voorwaardelijk

Voordat informatie wordt overgedragen aan de basisschool, wordt u als ouder(s) geïnformeerd over de overdracht. Dit formulier en de bijlage(n) worden met u doorgenomen en u ontvangt een kopie. U hebt recht op correctie wanneer informatie op dit formulier feitelijk onjuist is en u hebt recht op aanvulling als u het niet eens bent met de informatie van de PW'er(s) over de ontwikkeling van uw kind. Wanneer er zorg is over de ontwikkeling van uw kind, is dit waarschijnlijk al eerder met u besproken. Dat er zorg is wordt vermeld op het overdrachtsformulier en ook welke andere organisaties betrokken zijn bij uw kind. De rapportages van mogelijke onderzoeken door een psycholoog of een arts worden niet overgedragen. Deze rapportages kunt u zelf aan de basisschool geven.

Pedagogisch beleidsplan KDV Fantasieland 2020

Wanneer wordt het overdrachtsformulier ingevuld?

Dit overdrachtsformulier wordt uiterlijk bij 3 jaar en 11 maanden ingevuld en vervolgens overgedragen aan de basisschool. De overdracht kan ook door middel van een overdrachtsgesprek tussen de voorschoolse instelling, u als ouder en een medewerker van de basisschool plaats vinden. Het overdrachtsformulier wordt meegenomen naar dit gesprek.

Wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van uw kind, wordt dit formulier enkele maanden eerder ingevuld. Er wordt ook eerder contact gelegd met de basisschool, namelijk zodra duidelijk is naar welke school uw kind gaat. De reden hiervoor is dat de basisschool zich dan goed kan voorbereiden op de komst van uw kind en wanneer er extra ondersteuning nodig is, kan de school dit tijdig regelen. In dit geval is het zeker wenselijk dat het overdrachtsgesprek samen met u en de basisschool gevoerd wordt. Het overdrachtsgesprek vindt plaats bij 3 jaar en 9 maanden, maar kan ook iets eerder plaatsvinden.

Gegevens voorschool/kinderdagverblijf/peuterspeelzaal

Naam voorschool/KDV/PSZ:

Adres:

Naam leidinggevende:

Telefoon:

E-mailadres:

Ingevuld op (datum):

Leeftijd kind:

Ingevuld door:

Uniform voorblad:

Bijlage aanvullende informatie:

Kindgegevens

Achternaam:

Voornaam:

Adres:

Geslacht:

jongen meisje

Geboortedatum:

Burgerservicenummer:

Naam moeder:

Naam vader:

Land van herkomst ouder(s):

Nederlands

Thuis taal:

anders, namelijk:

ouders spreken Nederlands:	ja	nee
----------------------------	----	-----

VVE indicatie	ja	nee
---------------	----	-----

Algemeen beeld kind:

Aanvulling en /of commentaar van ouder(s)

Heeft de ouder nog aanvullingen als het gaat om bovenstaand beeld van het kind?

Plaatsingsgegevens

Datum plaatsing op PSZ,
voorschool of KDV:

Aantal dagdelen per
week: Gevolgd VVE
programma: Datum
vertrek naar basisschool:
Naam toekomstige
basisschool:

	aantal maanden:

Informatie over de ontwikkeling van het kind uit het kindvolgsysteem

Zijn er gegevens uit observaties/toetsen
aanwezig op de PSZ/voorschool/KDV?

ja nee

Welk kindvolgsysteem wordt
gehanteerd? Informatie uit
kindvolgsysteem graag bijvoegen indien
niet digitaal overdraagbaar.

☐ ja ☐ nee

Informatie over de ontwikkeling van het kind door de PW'er

Waar is het kind sterk in?
Zijn er aandachtspunten in de ontwikkeling van het kind bij één of meer ontwikkelingsgebieden? Zo ja , beschrijf deze aandachtspunten op de gebieden waar dat aan de orde is.
Spraak- en taalontwikkeling:
Ontluikende rekenontwikkeling:
Sociaal emotionele ontwikkeling / gedrag:

Spel- en cognitieve ontwikkeling:

Zelfredzaamheid:
Motoriek (grof en fijn):
Welke <u>aanpak</u> werkt voor dit kind ten aanzien van bovenstaande aandachtspunten? Omschrijf deze aanpak zo veel mogelijk in praktische handelingsadviezen en maak daarbij (indien nodig) onderscheid tussen de verschillende aandachtspunten. Indien er gewerkt is met een plan van aanpak op de groep dat graag bijvoegen.
Aanvulling en /of commentaar van ouder(s): Heeft de ouder nog aanvullingen en / of commentaar op de ontwikkeling en de specifieke aanpak van het kind?

Inzet van extra ondersteuning voor het kind

☐ Is er sprake van inzet van extra ondersteuning voor het kind? ☐ ja ☐ nee		
☐ Zo ja: is er vanuit of via de kinderopvang/ voorschool extra ondersteuning aangevraagd en/ of ingezet voor het kind en is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van het kind door een externe organisatie (Okido, logopedie, MOC, OKT, Expertisenetwerk Jonge Kind, etc.) ☐ ja ☐ nee		
Aangevraagd:	Ingezet:	periode:

Aanvullingen en / of commentaar van de ouder(s) op de zorg voor het kind:

Bijlage 4: Vaccinatiebeleid

Vaccinaties

Vaccinaties beschermen mensen tegen ernstige infectieziekten. In Nederland worden de meeste vaccinaties kosteloos aangeboden door de overheid, zoals voor baby's en kinderen. Volgens het RIVM is de vaccinatiegraad in Nederland al twee jaar aan het dalen, omdat steeds meer ouders besluiten hun kind niet in te enten. Wij maken ons zorgen over de afnemende vaccinatiegraad en de gevolgen die dat heeft voor kinderen op kinderdagverblijven.

Daarom hebben wij in afstemming met de oudercommissie het volgende besloten: Wij vragen aan ouders bij inschrijving of hun kind is ingeënt en of zij de desbetreffende vaccinatiebewijzen kunnen overdragen. Als ouders dat niet kunnen, weigeren wij de kinderen op het kinderdagverblijf. Dit besluit hebben wij tevens zichtbaar op onze website hebben geplaatst.

Bijlage 5: Beleid- en coachplanning activiteiten 2020-2021

Pedagogisch beleid Jan- mei	Uren 25u	Coaching activiteiten	Uren 14u
1. Directie-overleg: pedagogische doelstellingen 2. Teamoverleg 3. Aanvullen/wijzigen beleidsplan 4. Beleid in praktijk: PBM'er op de vestiging aanwezig voor implementatie beleidsvoornemens	3 2 15 5	1. Teamoverleg: coachplan 2. 4x coaching-on-the-job 1 3. 4x coachverslag pw'ers: feedback op pedagogisch handelen op de groep (pedagogische kwaliteit -zes interactievaardigheden) van de coach	2 8 4
Juni - dec	25u		16u
1. Beleid in praktijk: PBM'er op de vestiging aanwezig voor implementatie beleidsvoornemens	10	1. Evaluatie coaching 1: Coachgesprek met alle pw'ers	3
2. Aanvullen/wijzigen ped. beleidsplan 3. Beleid in praktijk: PBM'er op de vestiging aanwezig voor implementatie beleidsvoornemens en evaluatiegesprek.	5 10	2. 4x coaching-on-the-job 2 3. 4x coachverslag pw'ers: feedback op pedagogisch handelen op de groep (pedagogische kwaliteit -zes interactievaardigheden) van de coach 4. Evaluatie coaching 2 digitaal evaluatieformulier	8 4 1
Totaal	50 uur beleid		30 uur coaching